

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUO YA GAE (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

NGWANAITSEELE 2012

MADUO: 100

NAKO: 2½ diura

Pampiri e, e na le ditsebe di le 6.

DITAELO

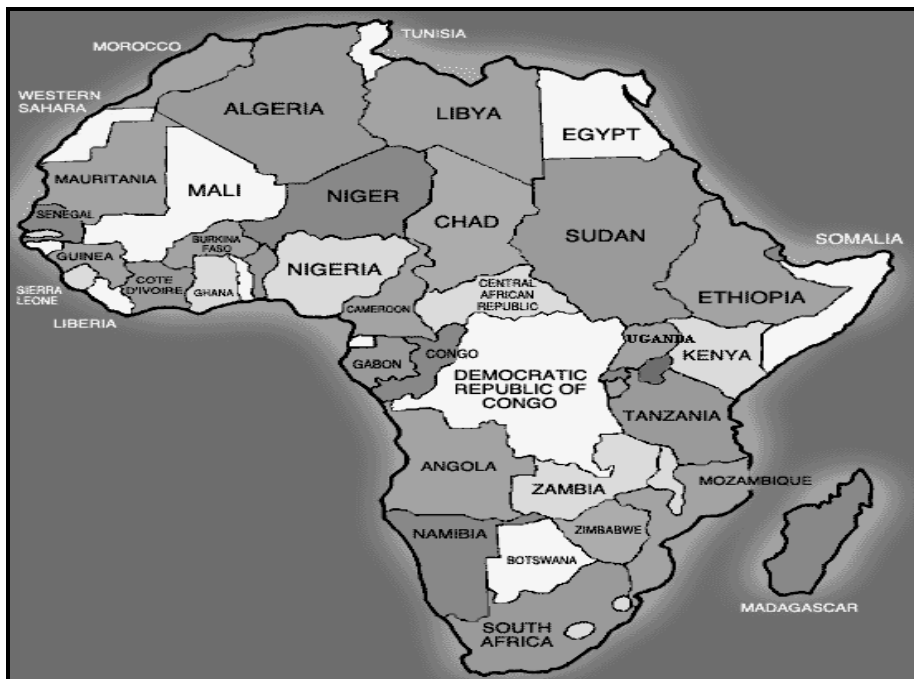
1. Pampiri e, e arogantswe ka dikarolo di le THARO e leng A, B le C.

KAROLO YA A:	Tlhamo	(50)
KAROLO YA B:	Ditlhangwa tse dileele tsa tirisano	(30)
KAROLO YA C:	Ditlhangwa tse dikhutshwane tsa tirisano	(20)
2. Baithuti ba tshwanetse go araba potso e le nngwe go tswa mo go KAROLO A, KAROLO B le KAROLO C.
3. Karolo e NNGWE le e NNGWE e simolole mo tsebeng e NTŠHWA, mme kwa bokhutlong jwa karolo moithuti a thalele.
4. Tlogela mola mo magareng ga dikarabo tsa gago.
5. Kwala sentle ka mokwalo o o buisegang.
6. Tlhokomela mopeleto le popego ya dipolelo.
7. Baithuti ba tlaa abelwa maduo a go dira lenaneo la thulaganyo le go baakanya tiro ya bona pele ba kwala.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

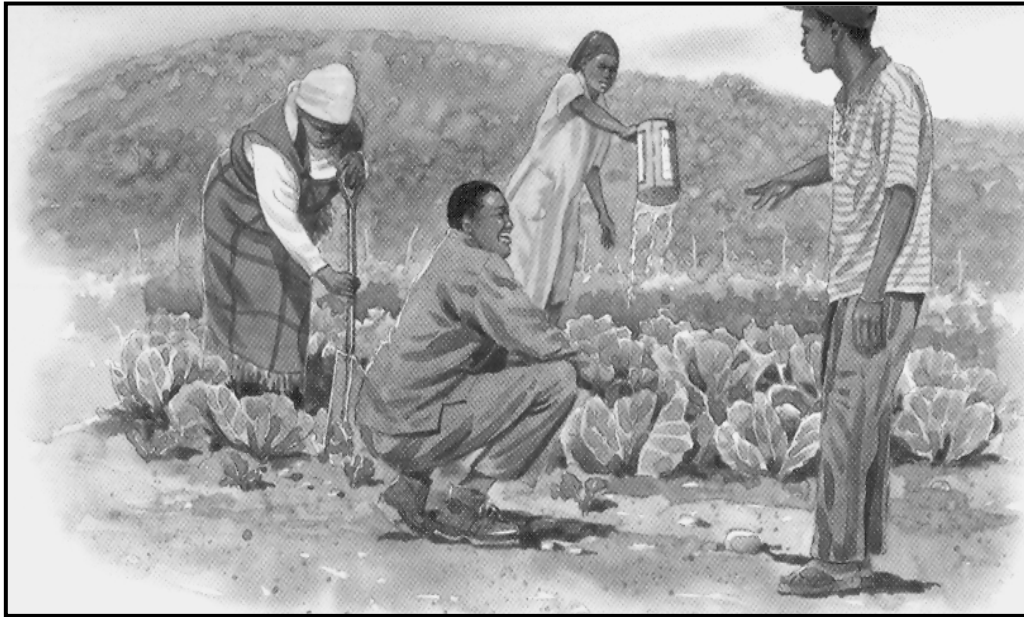
Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 400–450 ka NNGWE FELA ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo se se maleba. O se ka wa lebala go thala letlhomoso/lenaneopaakanyo pele o kwala.

- 1.1 Pula ya matlakadibe. [50]
- 1.2 Lefatshe ka bophara le itemogela phetogo ya loapi e e tlisang mathata a a farologaneng. Kwala tlhamo o tshalose phetogo ya loapi le gore e bakwa ke eng. [50]
- 1.3 Thuto ke thebe ya botshelo. [50]
- 1.4 Go ya godimo ga tlotlhoa ya lookwane go ama batho botlhe. [50]
- 1.5 Fa nka nna mmueledi ... [50]
- 1.6 Leba setshwantsho se se fa tlase, mme o kwale tlhamo ka ga sona.

[Motswedi: *Inthanete*]

[50]

1.7 Kwala tlhamo ka ga setshwantsho se se latelang:

[Thuta-Loago, Mokoena S le ba bangwe]

[50]

1.8 Leba setshwantsho se se fa tlase, mme o kwale tlhamo ka ga sona.

[Motswedi: Inthanete]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSE DILEELE TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba potso e le NNGWE FELA mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 180–200 (diteng fela).

- 2.1 Motsesetoropo wa lona o itemogela monko o o maswe ka ntlha ya matlakala a a sa tseweng le mesele ya kgeleleloleswe e e dutlang. Kwala **lekwalo la semmuso** mme o ngongorege kwa go Ratoropo wa motsesetoropo wa lona. [30]
- 2.2 Kwala tsa **botshelo jwa moswi** ka ga tsala ya gago e e iketseng badimong ka ntlha ya go tllhaselwa ke dinokwane tse di sa itsiweng fa a ne a tswa tirong. [30]
- 2.3 O moemedi wa baithuti mo sekolong sa lona. Leba setshwantsho se se latelang mme morago o kwalele mogokgo wa lona **pegelo** ka se se diragalang mo sekolong.

[Motswedi: *Inthanete*]

[30]

- 2.4 Kwala **athikele** mo lokwalodikgannyeng e mo go yona o tllhalosetsang baagi ba porofense ya lona ka ga tllhaelo ya ditirelo mo motseng wa lona. [30]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITLHANGWA TSE DIKHUTSHWANE TSA TIRISANO**POTSO 3**

Araba potso e le NNGWE FELA mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 100–120.

- 3.1 Motse wa lona o itemogela selo se se sa tlwaelegang sa go tlhaselwa le go bolawa ga batho mo bosigong ke phologolo kgotsa sengwe se se sa itsiweng. Thala **phousetara** e mo go yona o tsibosang baagi go ikela tlhoko. [20]
- 3.2 Naga ya Aforikaborwa e itemogela mogote o o sa tlwaelegang mo pakeng e ya ngwaga. Kwala **phasalatso** e e tlaa tsibosang baagi ka ga mogote o o solofetsweng mo malatsing a mararo a a tlang. [20]
- 3.3 O moetedipele wa setlhopha sa lona se se tlleng go tsenela dikgaisano tsa mabelo fa gautshwane. Kwala **ditaelo** tse lo tshwanetseng go di sala morago malatsi a le matlhano pele ga kgaisano. [20]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA C: 20
PALOGOTLHE: 100